

Minister Infrastruktury

Znak pisma: DGWiŻŚ-5.054.10.2024
Warszawa, 12 sierpnia 2024

Pan

Szymon Hołownia

Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Marszałku,

odpowiadając na interpelację nr 4124 Poseł na Sejm RP Małgorzaty Tracz oraz grupy posłów, w sprawie zmiany definicji „śródlądowych wód stojących” określonej w art. 23 ust. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz. U. z 2024 r. poz. 1087), zwanej dalej „Prawem Wodnym”, z uwagi na kwestie dotyczące utworzenia kąpieliska na terenie stawu, przedstawiam poniższe informacje.

Jakie jest stanowisko Ministerstwa Infrastruktury w stosunku do wyżej wymienionych propozycji zmian w ustawie z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne, przedstawionych przez przedstawicieli i przedstawicielki samorządu terytorialnego? Czy Ministerstwo Infrastruktury rozważa przygotowanie projektu ustawy, który by odpowiadał na powyższe postulaty przedstawicieli i przedstawicielek samorządu terytorialnego?

Na wstępie należy wskazać, że faktycznie opisany problem dotyczy możliwości organizowania kąpieliska przez jednostki samorządu terytorialnego na terenie przekształconego wyrobiska, które stało się „stawem”. W związku z powyższym podnoszone zostały postulaty wprowadzenia zmian dotyczących stosowania przepisów dotyczących śródlądowych wód stojących do innych kategorii wód.

Ministerstwo Infrastruktury popiera zaproponowane ogólne kierunki zmian mające na celu zapewnienie szerokiego wykorzystania wód publicznych i komunalnych przez lokalną społeczność w celach rekreacyjnych. Należy jednak wskazać, że w celu wyeliminowania zidentyfikowanych problemów powinno się stosować raczej dedykowane konkretne rozwiązania a nie zmiany systemowe przepisów, w tym zmiany definicyjne, które mogłyby doprowadzić do niepożądanych skutków prawnych.

Odnosząc się do konkretnych propozycji zmian warto wskazać na następujące okoliczności prawne. Własność śródlądowych wód płynących oraz wód podziemnych została celowo zastrzeżona dla Skarbu Państwa by zapewnić możliwość powszechnego publicznego korzystania z tych wód, co wynika z art. 32 ust. 1 Prawa wodnego. Natomiast w przypadku wód stojących, wód w rowie i wód w stawie, stworzonych przez podmioty prywatne na własnej nieruchomości zapewniono poszanowanie prawa własności właścicieli nieruchomości, na których znajdują się te wody. Zgodnie z art. 214 Prawa wodnego śródlądowe wody stojące, woda w rowie oraz **woda w stawie**, który nie jest napełniany w ramach usług wodnych, ale wyłącznie wodami opadowymi lub roztopowymi lub wodami gruntowymi, znajdujące się w granicach nieruchomości gruntowej **stanowią własność właściciela tej nieruchomości**. Co do zasady, na zasadach określonych w przepisach powszechnie obowiązujących to właściciele takich nieruchomości przesądzą o sposobie ich wykorzystania.

Wody występujące w zagłębieniach terenu niebędących stawami, a także wody w stawach analogicznie jak wody stojące, mogą stanowić własność Skarbu Państwa, **samorządu**, jak i osób fizycznych lub prawnych, a możliwość ich wykorzystania na cele rekreacyjne jest uzależniona od własności tych wód. Zgodnie z art. 211 ust. 3 Prawa wodnego wody stanowiące własność Skarbu Państwa lub **jednostek samorządu terytorialnego są wodami publicznymi**. Tym samym jednostki samorządu terytorialnego w ramach posiadanego władztwa mogą same przesądzić o sposobie wykorzystaniu takich wód. W związku z tym istnieje już możliwość wykorzystania stawów i znajdujących się w nich wód przez jednostki samorządu terytorialnego na cele rekreacyjne, co jest ich uprawnieniem, a nie obowiązkiem. Mając na uwadze poszanowanie zasady samorządności jednostek samorządu terytorialnego ustawodawca nie przesądził, że każdy staw musi być wykorzystywany do celów rekreacyjnych. Wynika to z faktu, że mogą występować także inne potrzeby dotyczące wykorzystania wód, np. przeciwpowodziowe lub nawodnień lokalnych upraw.

Jednocześnie stosownie do art. 16 pkt 65 lit. c Prawa wodnego przez urządzenia wodne rozumie się także stawy, w szczególności stawy rybne oraz stawy przeznaczone do oczyszczania ścieków albo rekreacji. Staw jest urządzeniem wodnym wykonywanym w konkretnym celu, przewidzianym w zgodzie wodnoprawnej, którego parametry, w szczególności głębokość, są dostosowane do zadań jakie ten staw ma spełniać. Staw może być przez właściciela wykorzystywany w dowolny sposób, w tym rekreacyjny, jeżeli do takiego celu został wykonany. Woda zgromadzona w stawie nie jest zaliczana do zasobów wodnych, objętych ochroną wynikającą z przepisów działu III Prawa wodnego.

Inaczej przedstawia się sprawa wód – zasobów wodnych, które jako integralna część środowiska oraz siedliska dla organizmów, podlegają ochronie niezależnie od tego, czyją stanowią własność, co jednoznacznie wynika z przepisu art. 50 Prawa wodnego. Na podstawie przepisów art. 75 pkt 2 lit. c, art. 77 oraz art. 23 ust. 1 Prawa wodnego, taką ochroną są objęte w szczególności wody stojące w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych, natomiast przez przepis art. 23 ust. 2 Prawa wodnego, taką ochroną ustawodawca postanowił objąć również wody znajdujące się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami. Wody gromadzące się w zagłębieniach powstałych w wyniku eksploatacji zasobów naturalnych (gliny, kamienia, piasku, torfu) mają kontakt z wodami podziemnymi przez co stają się integralną częścią środowiska i jest zasadne traktowanie ich na równi z pozostałymi zasobami wodnymi.

Intencją ustawodawcy nie było, aby jakkolwiek adaptacja zagłębienia terenu (np. wyprofilowanie brzegu) zamieniała go na staw. Podkreślenia wymaga, że kwestią różniącą oba przypadki jest działanie, które doprowadziło do powstania danego obiektu hydrograficznego. Zagłębienia terenu, o którym mowa w art. 23 ust. 2 Prawa wodnego, powstało w wyniku działalności człowieka, ale nie w celu korzystania z wód, tylko w związku z inną działalnością prowadzoną przede wszystkim na podstawie ustawy – Prawo geologiczne i górnicze.

Odrębną kwestią jest nałożenie obowiązku wykorzystania każdego stawu na cele rekreacyjne i utworzenia na jego terenie kąpieliska. Zawarte w Prawie wodnym definicje pojęć „kąpieliska” i „miejsca wykorzystywanego do kąpeli” wynikają z przepisów dyrektywy 2006/7/WE dotyczącej zarządzania jakością wody w kąpieliskach (tzw.

dyrektywy kąpieliskowej). U podstaw tej dyrektywy znajduje się zapewnienie ochrony środowiska oraz ochrony zdrowia ludzkiego w zakresie rekreacyjnego korzystania z wód. Wymagania stawiane przez Prawo wodne obejmują przede wszystkim: zapewnienie odpowiedniej jakości wód przeznaczonych do kąpeli oraz ich właściwy monitoring tak, aby rekreacyjne korzystanie z tych wód nie zagrażało bezpieczeństwu osób z niej korzystających. Jednolite części wód powierzchniowych, na których znajdują się takie obiekty są zaliczane do obszarów chronionych na podstawie art. 16 pkt 32 Prawa wodnego. Wówczas wymagania związane z zapewnieniem właściwej jakości wód w kąpielisku (w szczególności wymogów sanitarnych) są włączane do celu środowiskowego danej jednolitej części wód. Tym samym tworzenie „kąpielisk” w rozumieniu przepisów Prawa wodnego jest ograniczone przepisami unijnymi i związane także z koniecznością zapewnienia odpowiedniej ochrony środowiska.

Reasumując, przygotowanie odpowiedniego rozwiązania prawnego związanego z tworzeniem miejsc rekreacji na stawach wymaga uwzględnienia szeregu okoliczności prawnych. Takimi okolicznościami są w szczególności ograniczenia modyfikacji przepisów wynikające z prawa unijnego, stosowana w Prawie wodnym terminologia wpływająca na regulacje zawarte w tej ustawie czy konieczność poszanowania konstytucyjnych zasad takich jak samorządność jednostek samorządu terytorialnego oraz ochrona prawa własności. Ministerstwo Infrastruktury, akceptując idee zapewnienia możliwości powszechnego wykorzystania wód komunalnych, podejmuje analizę w celu ustalenia możliwości rozwiązania przedstawionego problemu.

Z poważaniem,

z upoważnienia Ministra Infrastruktury
Przemysław Koperski
Podsekretarz Stanu

Dokument podpisany elektronicznie.